

Proiectul 21.70086.40\$D „Stimularea angajamentului
Republicii Moldova în Știința Deschisă: suport metodologic și aplicativ”

Atelierul „Principii FAIR în managementul datelor de cercetare”

Atitudinea cercetătorilor din Republica Moldova privind deschiderea și schimbul datelor de cercetare

19 mai, IDSI, UTM

Viorica LUPU,
doctorand, Universitatea de Stat din Moldova;
director adjunct, Biblioteca Republicană
Științifică Agricolă a UASM

Studii privind accesul și partajarea datelor de cercetare în RM

Studiul privind cartografierea ecosistemului de date științifice din Republica Moldova

- realizat de Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale
- în perioada 19 mai – 9 iulie 2018
- în cadrul proiectului Elaborarea cadrului conceptual și metodologic pentru e-Infrastructura de date în sfera CDI din Republica Moldova (e-IDS)

Studiul cu privire la inventarierea conținutului științific digital existent și evaluarea necesităților de transpunere a conținutului științific național în format digital

- realizat de Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale
- în perioada noiembrie 2015 – februarie 2016
- obiectiv: studierea opiniilor diferitor actori din sfera CDI cu privire la utilizarea, stocarea, păstrarea și partajarea datelor științifice

Date generale

Scopul studiului: analiza percepțiilor cercetătorilor din RM privind deschiderea și partajarea datelor de cercetare

Colectarea datelor: dintr-un sondaj mai vast *Atitudini față de Știința Deschisă*, desfășurat în cadrul proiectului 21.70105.40ȘD „Stimularea angajamentului Republicii Moldova în Știința Deschisă: suport metodologic și aplicativ”

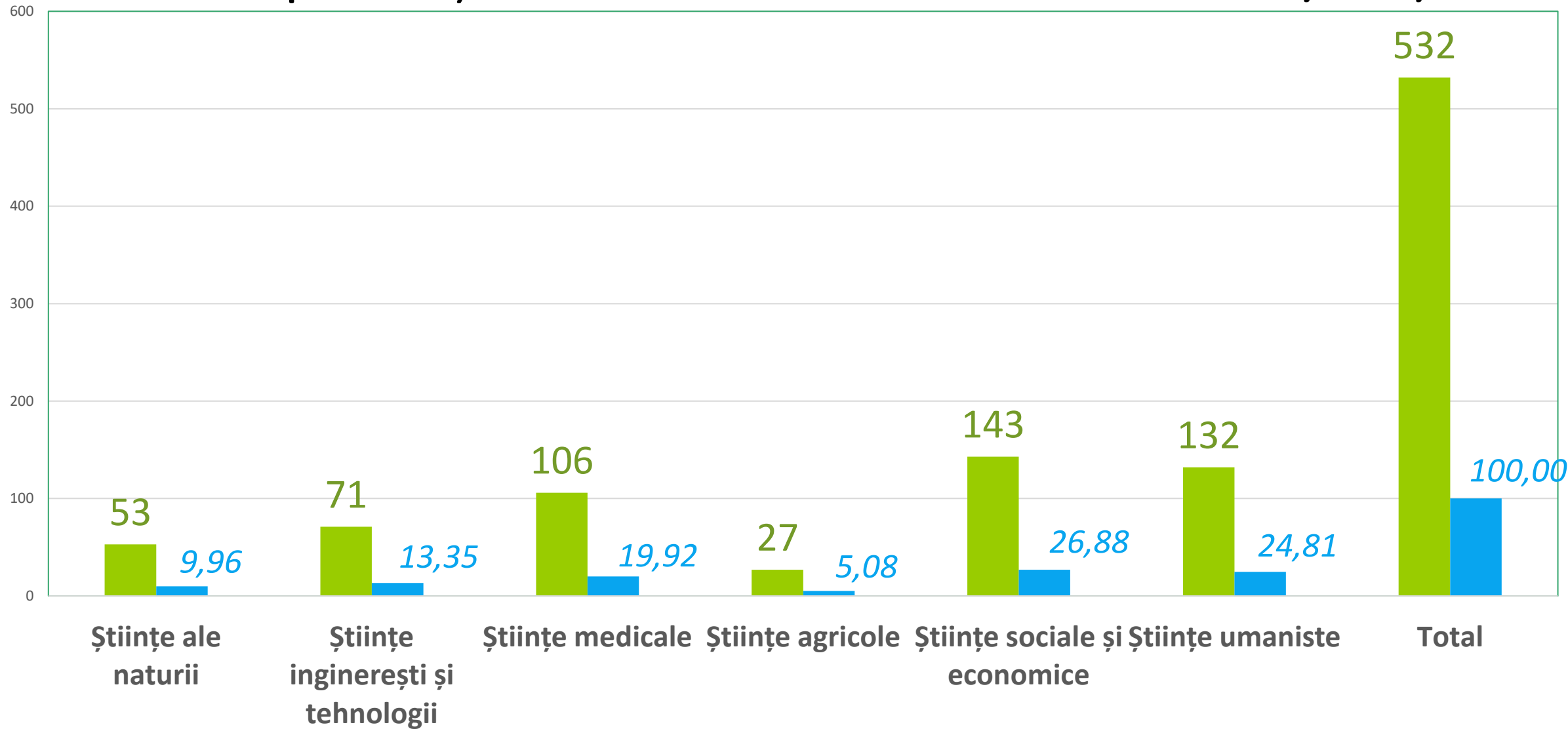
Perioada de desfășurare a sondajului: 25 octombrie – 6 decembrie 2021

Numărul de respondenți: 532

Structura chestionarului: 27 de întrebări, dintre care 2 au fost în totalitate dedicate datelor de cercetare, iar 7 au cuprins opțiuni, răspunsuri legate de datele de cercetare.

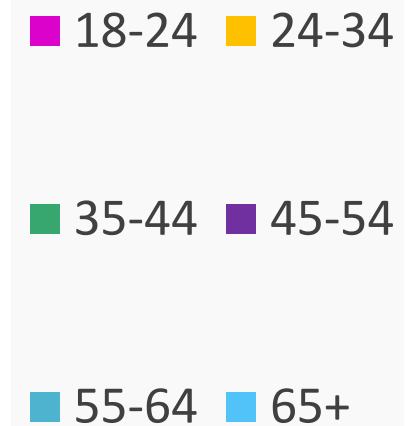
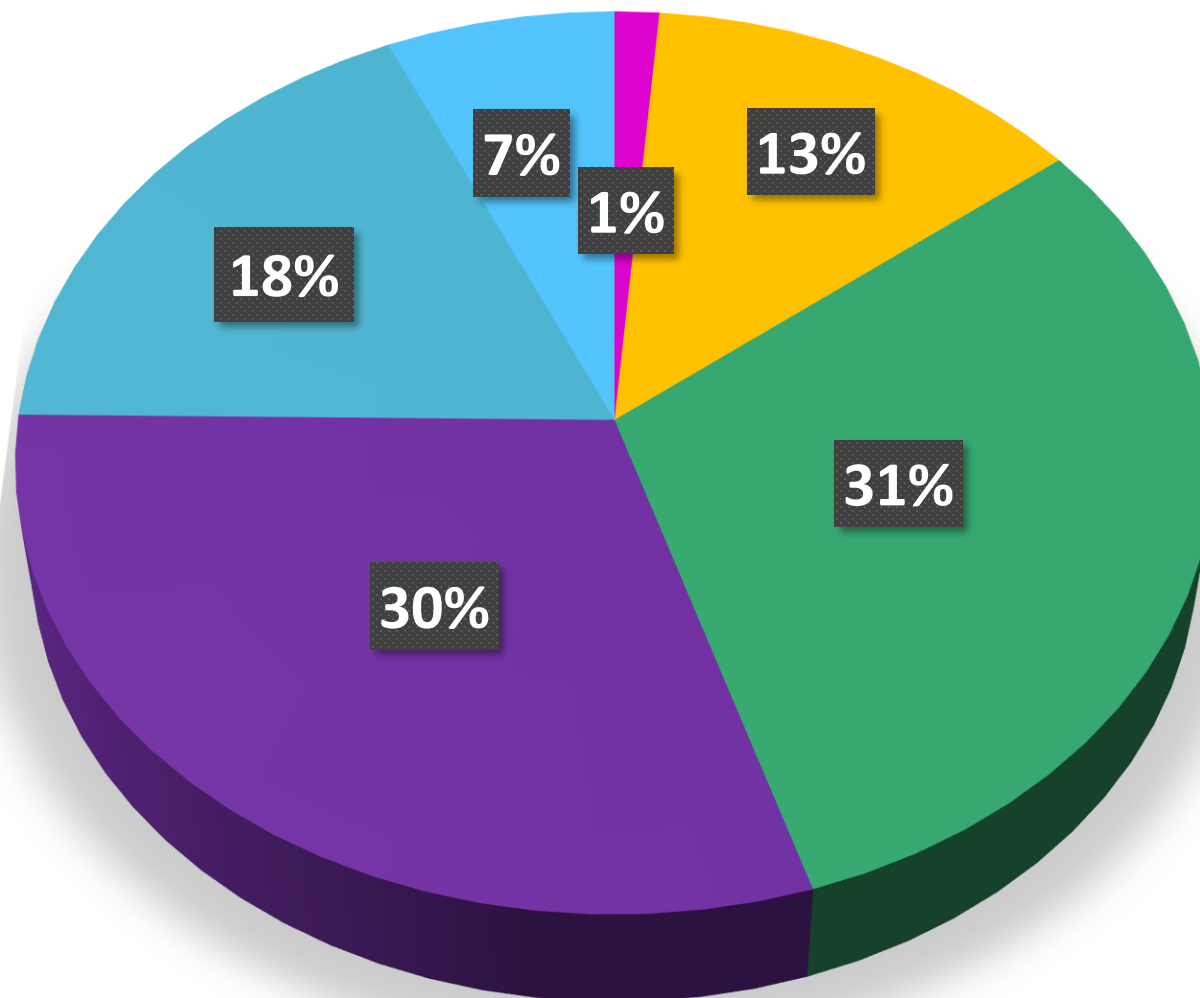
Profilul respondenților

Domeniul științific

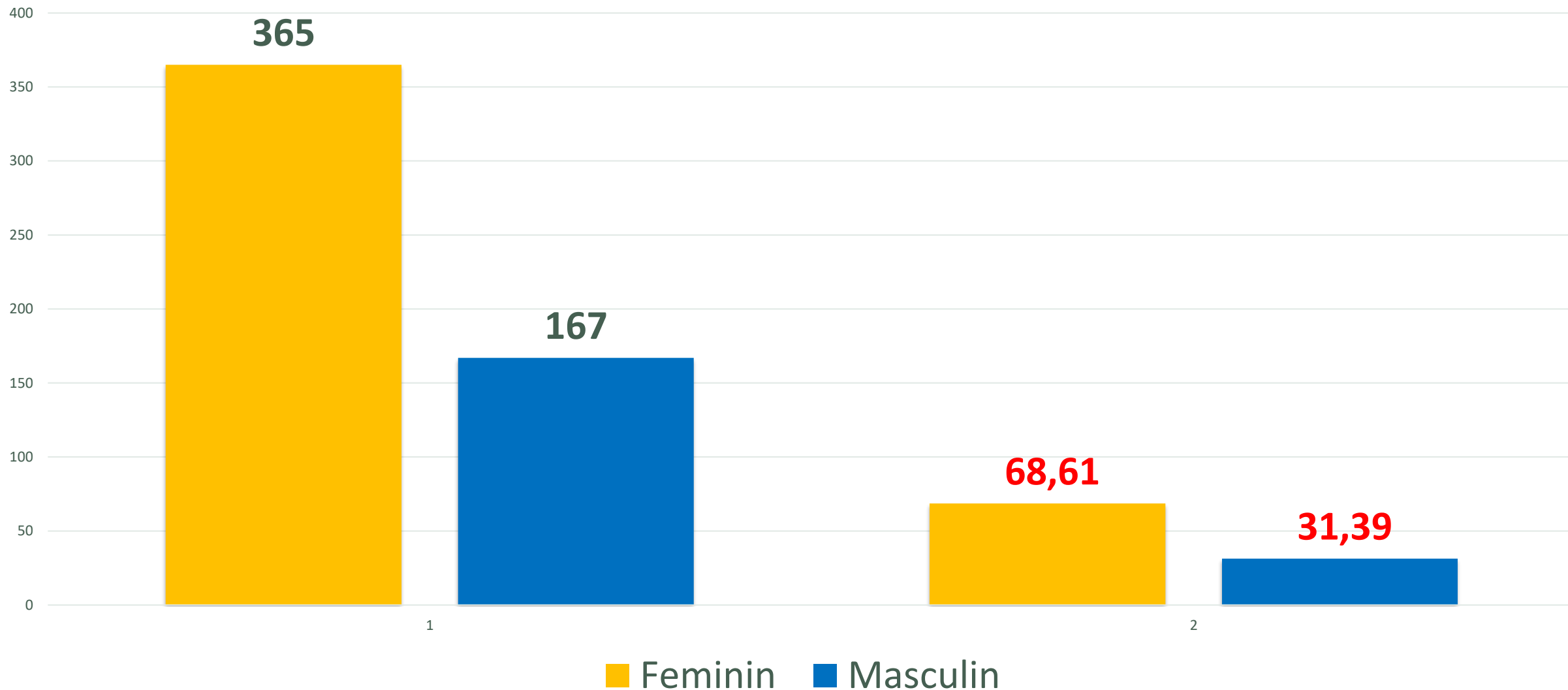
Profilul respondenților

Vârstă

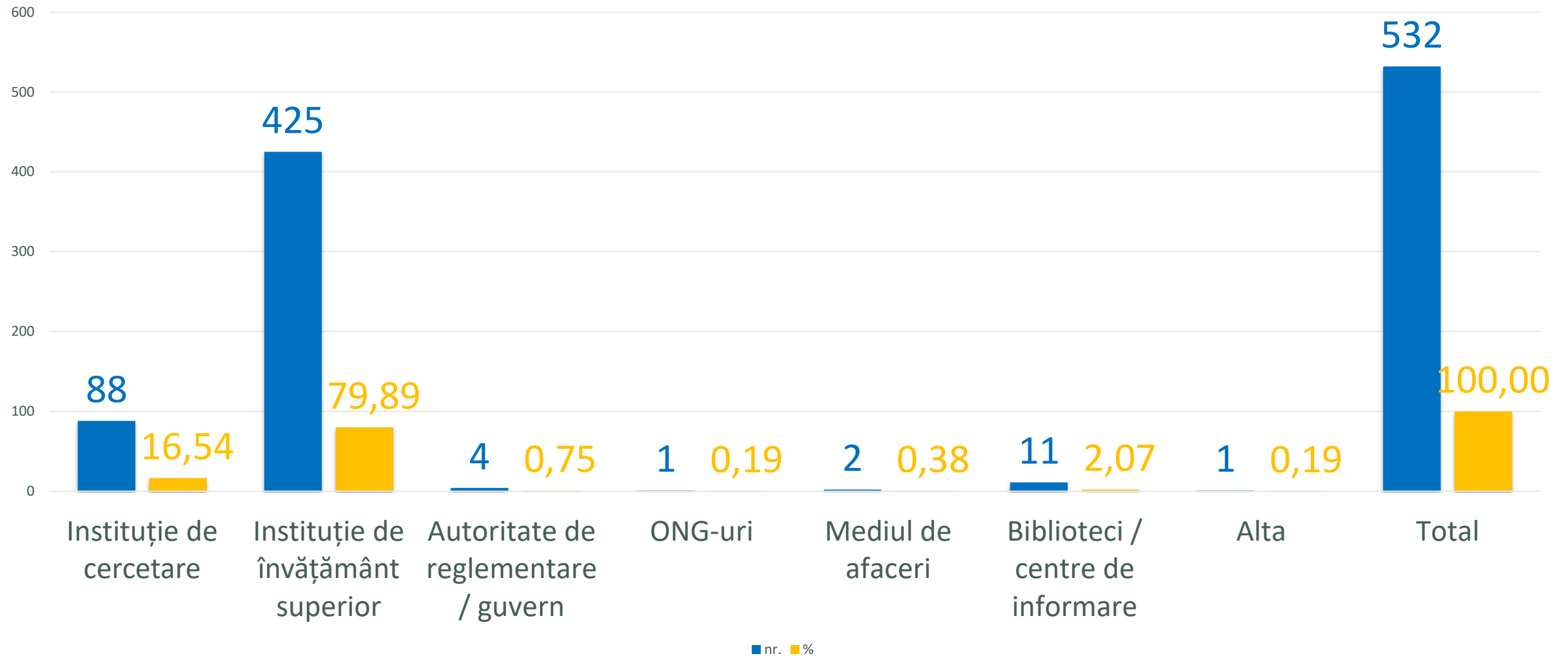
Profilul respondenților

Gen

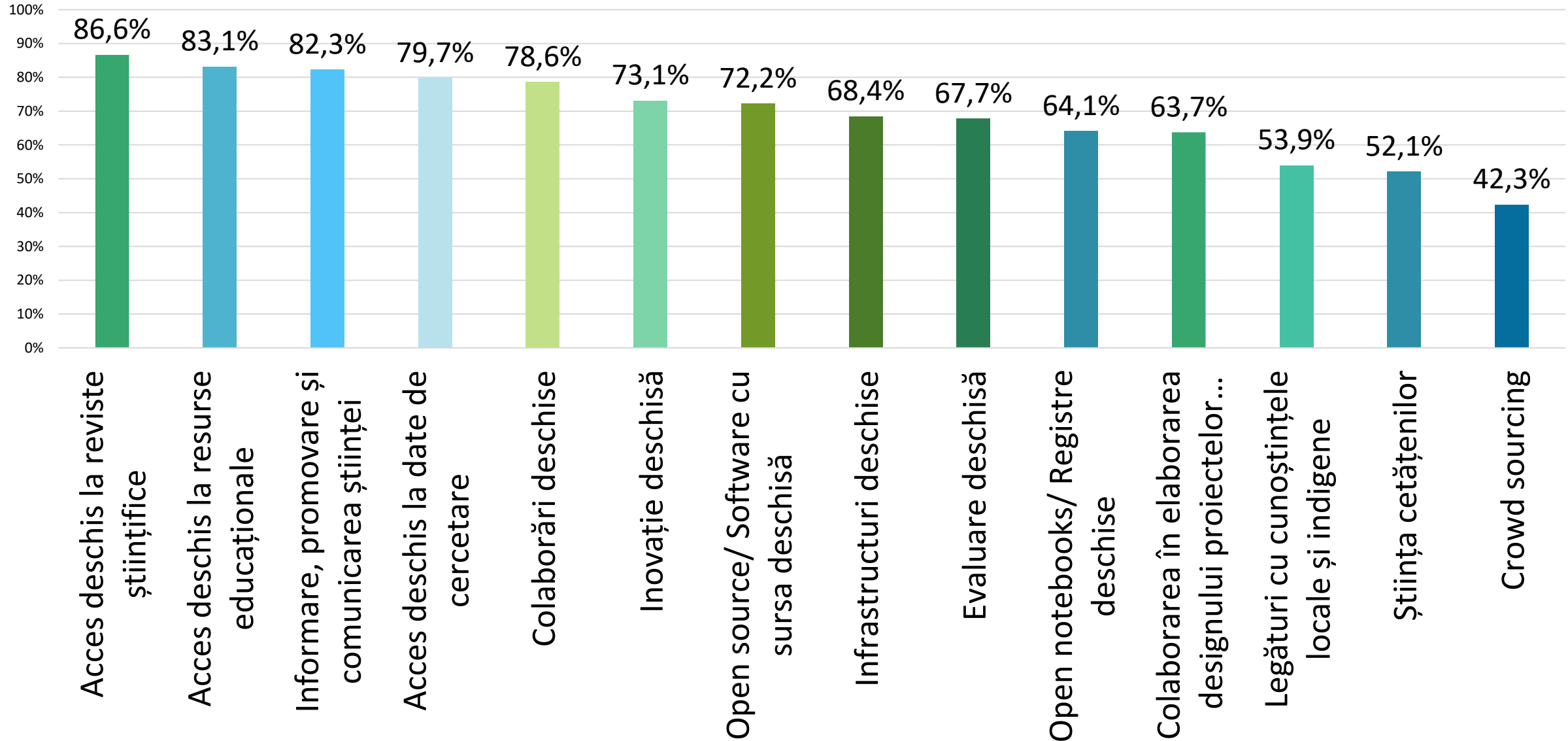

Profilul respondenților

Tipul instituției

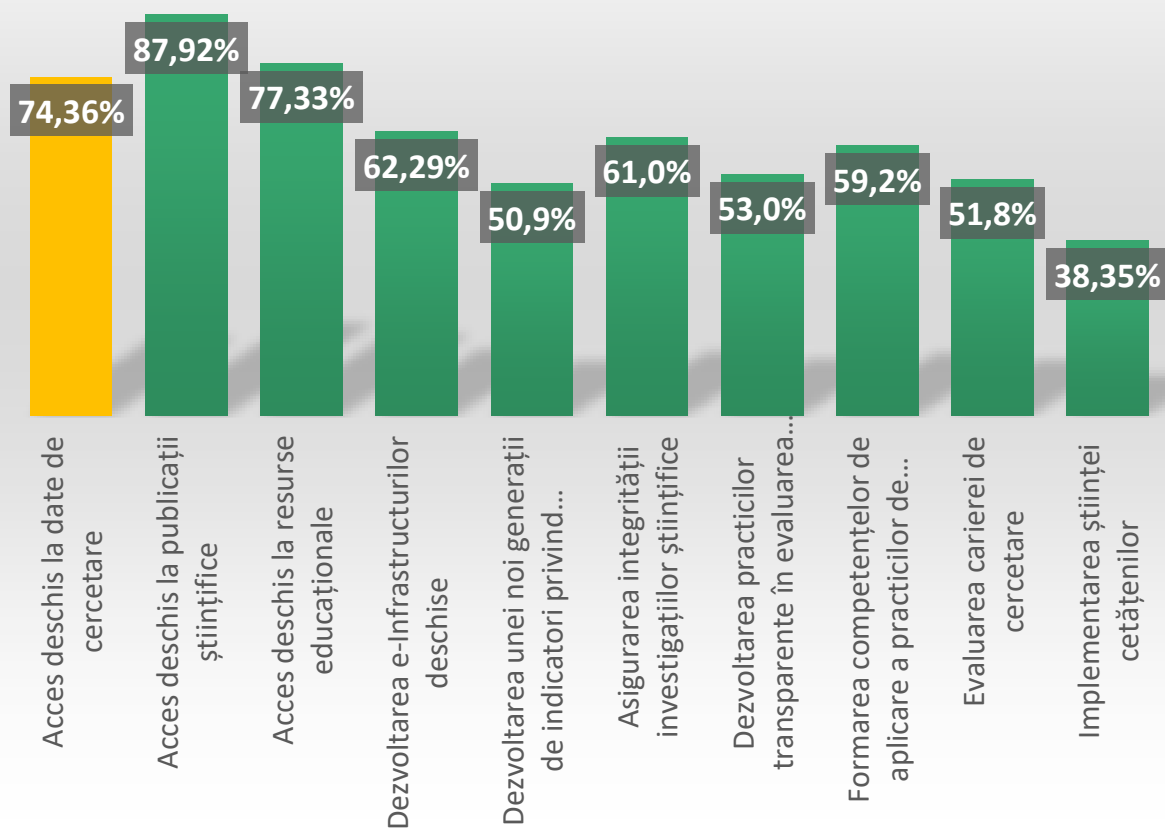

Care dintre următoarele aspecte le considerați relevante pentru Știința Deschisă?

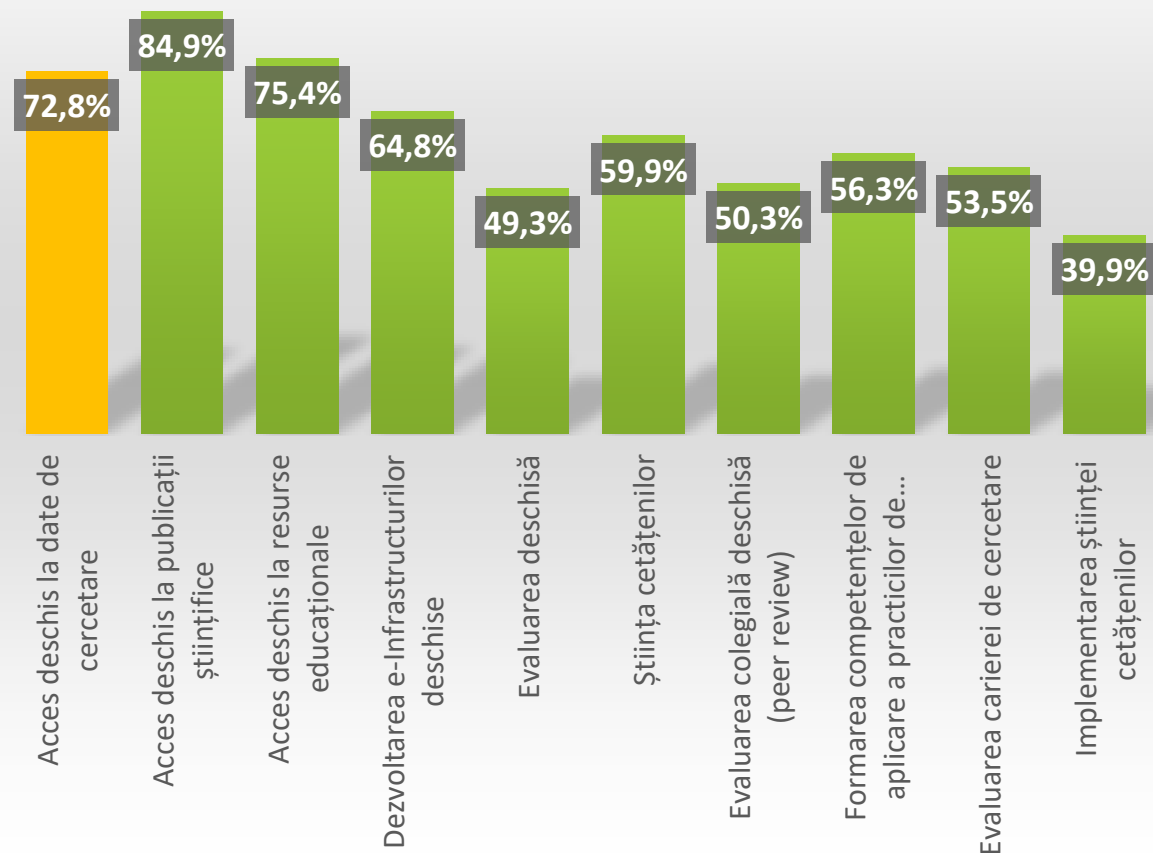

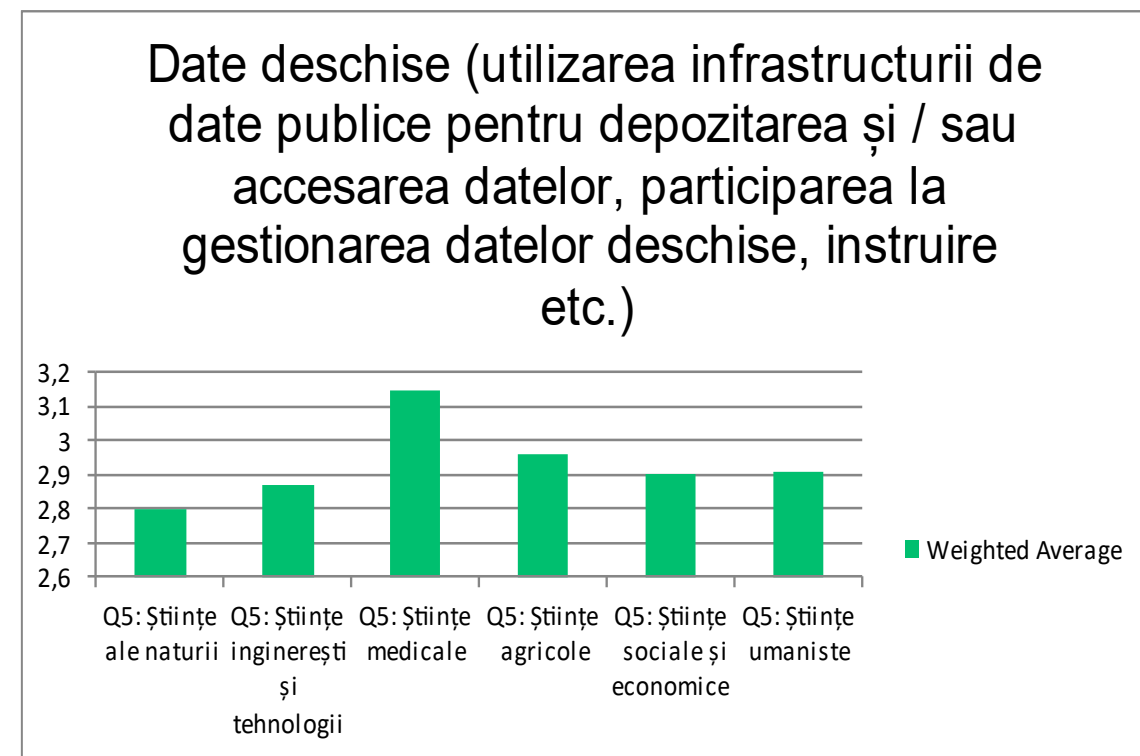
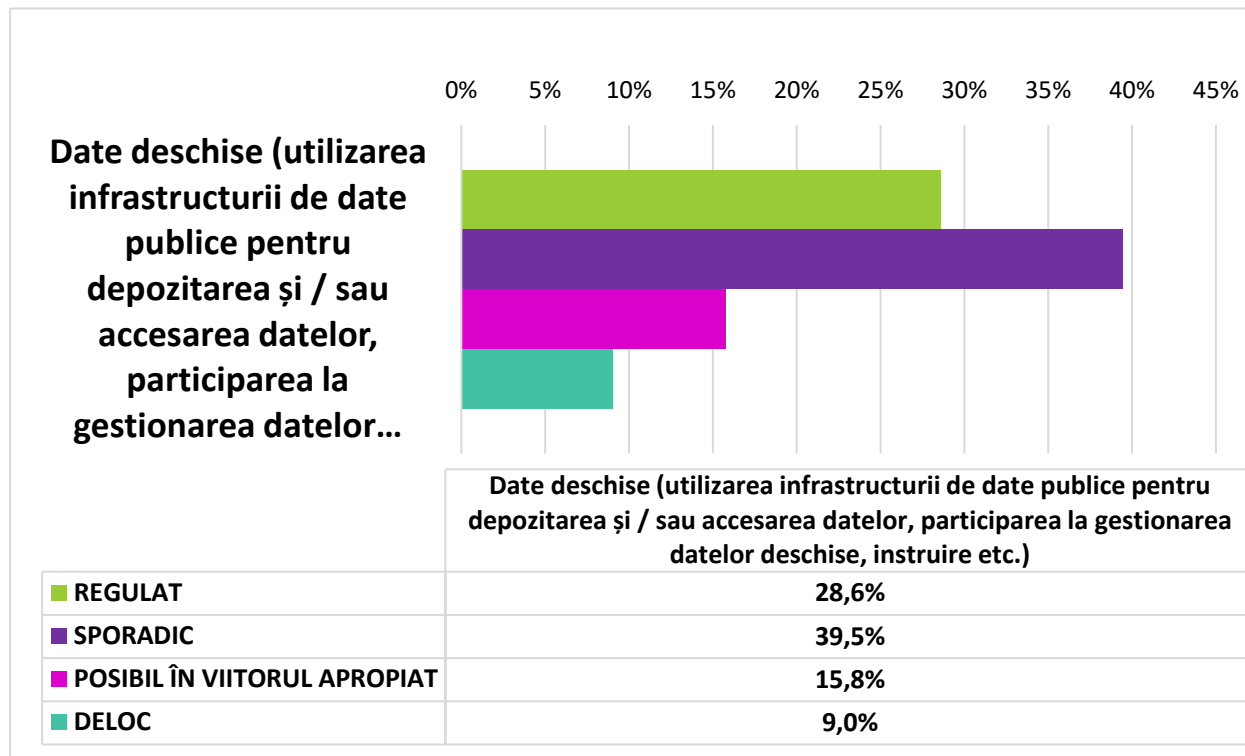
Ce aspecte-cheie de implementare a practicilor Științei Deschise ar trebui luate în considerare de o **Politică sau Strategie Instituțională** cu privire la Știința Deschisă?

Ce aspecte-cheie de implementare a practicilor Științei Deschise ar trebui luate în considerare de o **Politică sau Strategie Națională** cu privire la Știința Deschisă?

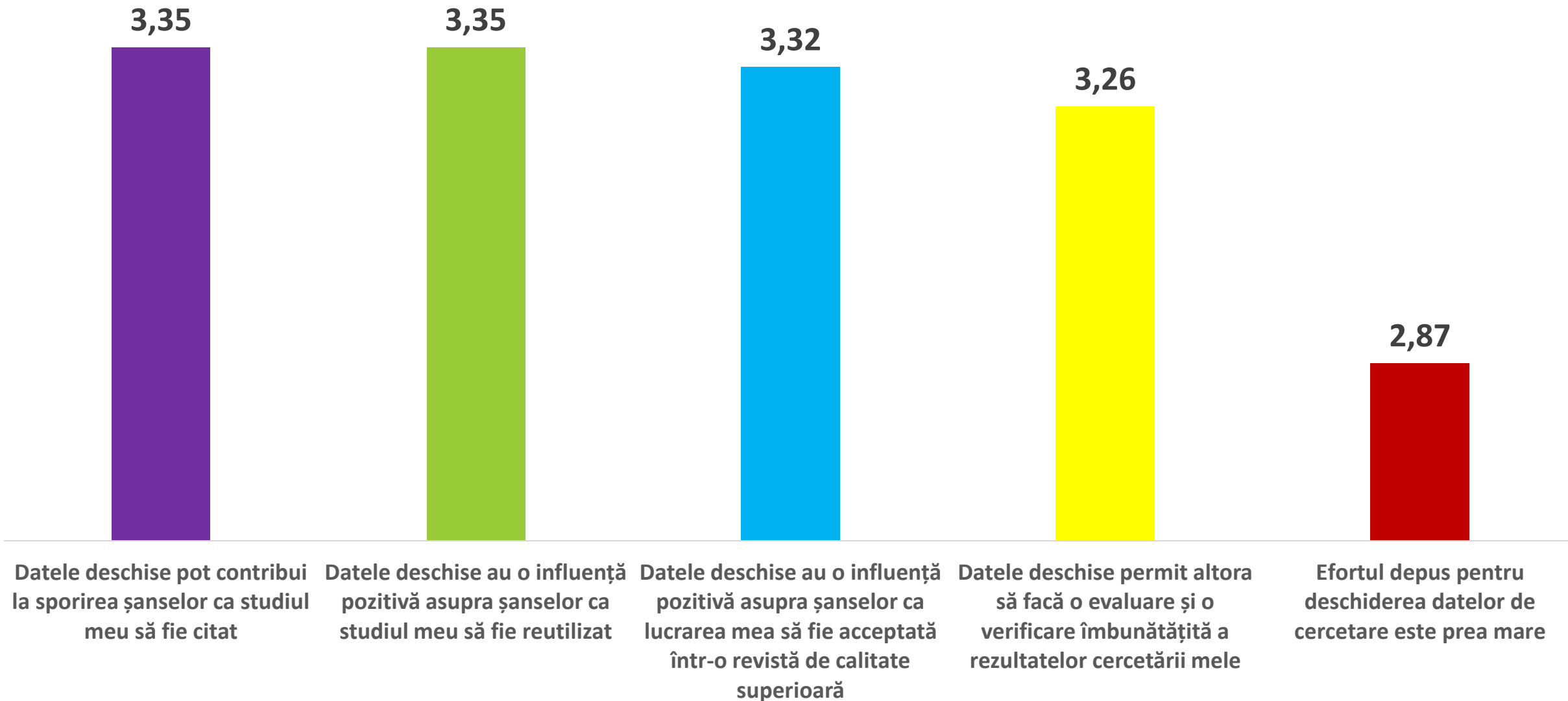
Participați deja la activități / acțiuni privind Știința Deschisă?

Sunteți de acord cu următoarele afirmații despre deschiderea datelor de cercetare?

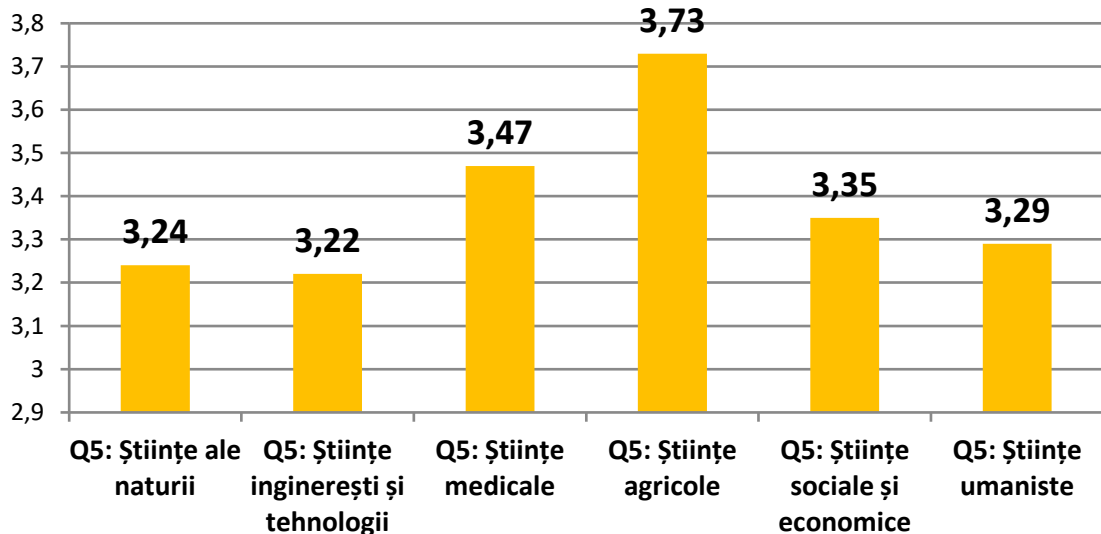
4 = acord total

1 = dezacord total

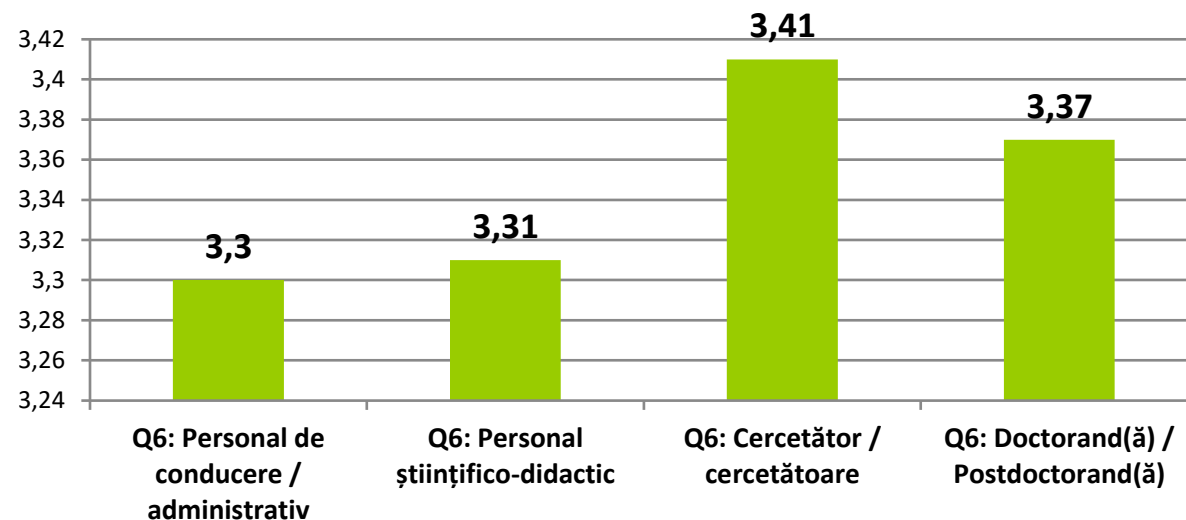

Datele deschise pot contribui la sporirea șanselor ca studiul meu să fie citat

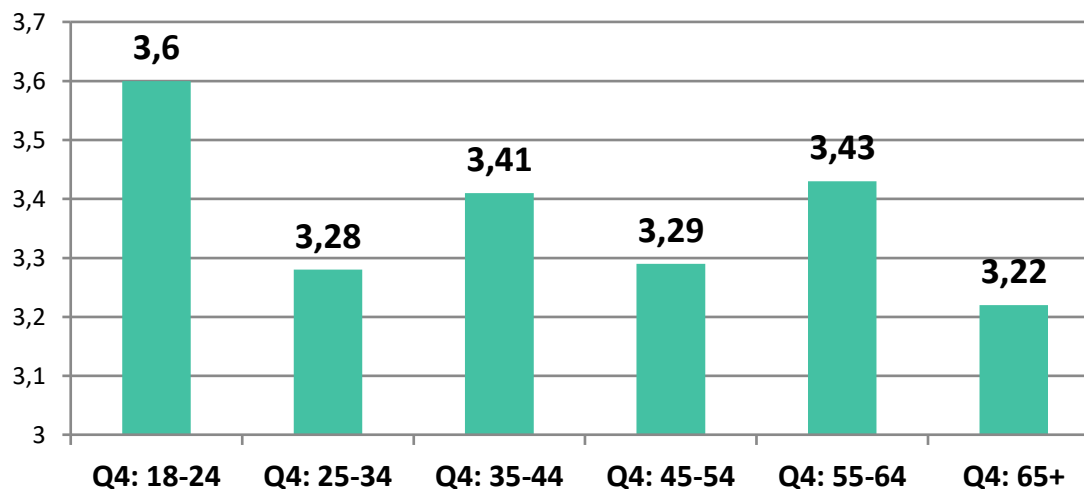
Domeniu științific

Funcție / Poziție

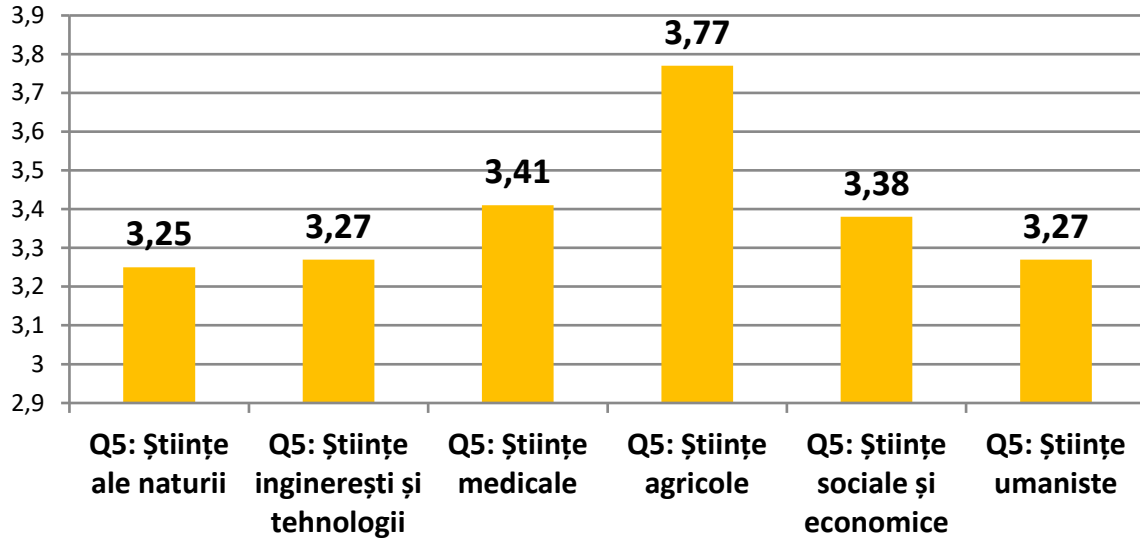

Vârsta

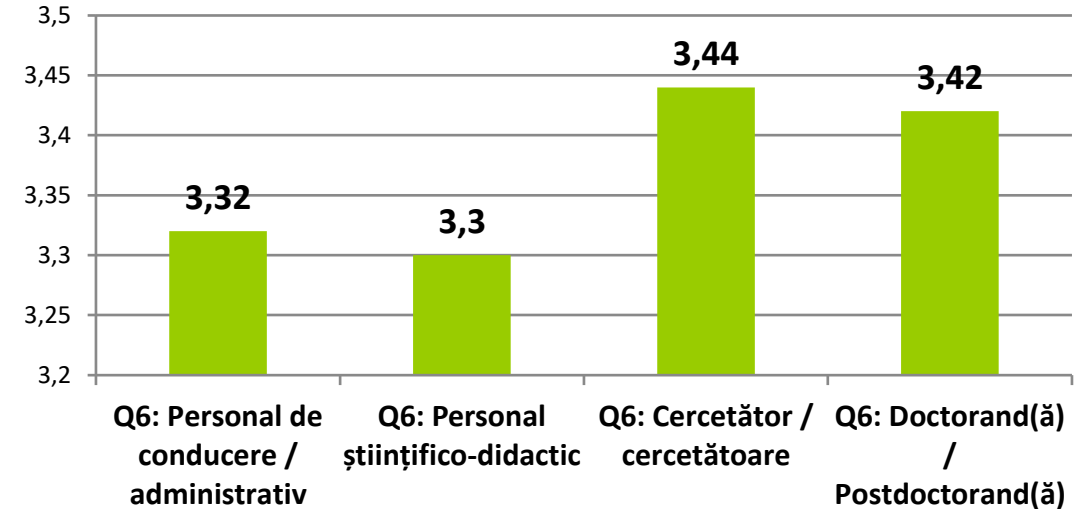

Datele deschise au o influență pozitivă asupra șanselor ca studiul meu să fie reutilizat

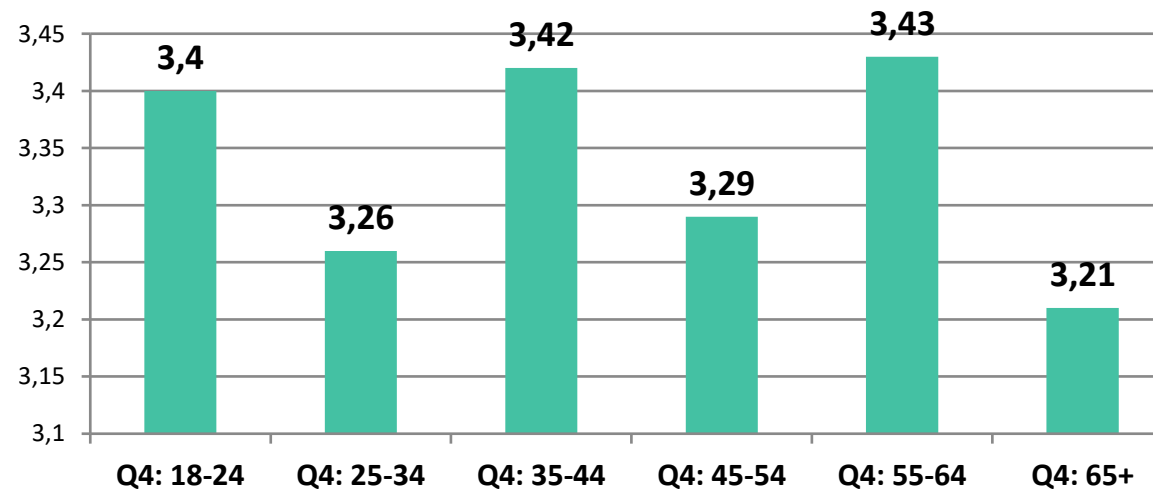
Domeniu științific

Funcție / poziție

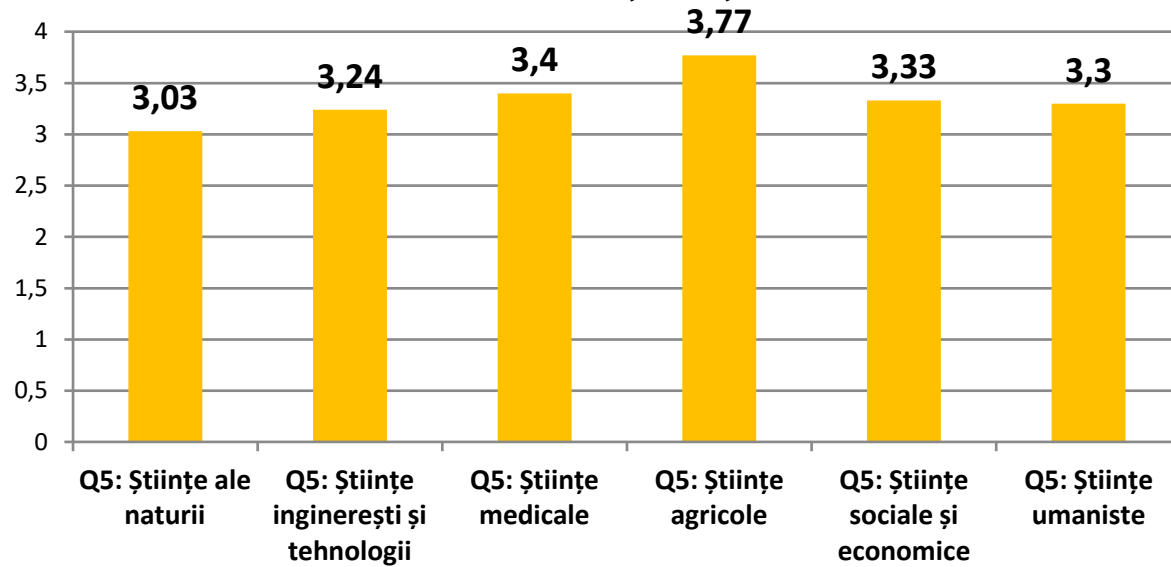

Vârsta

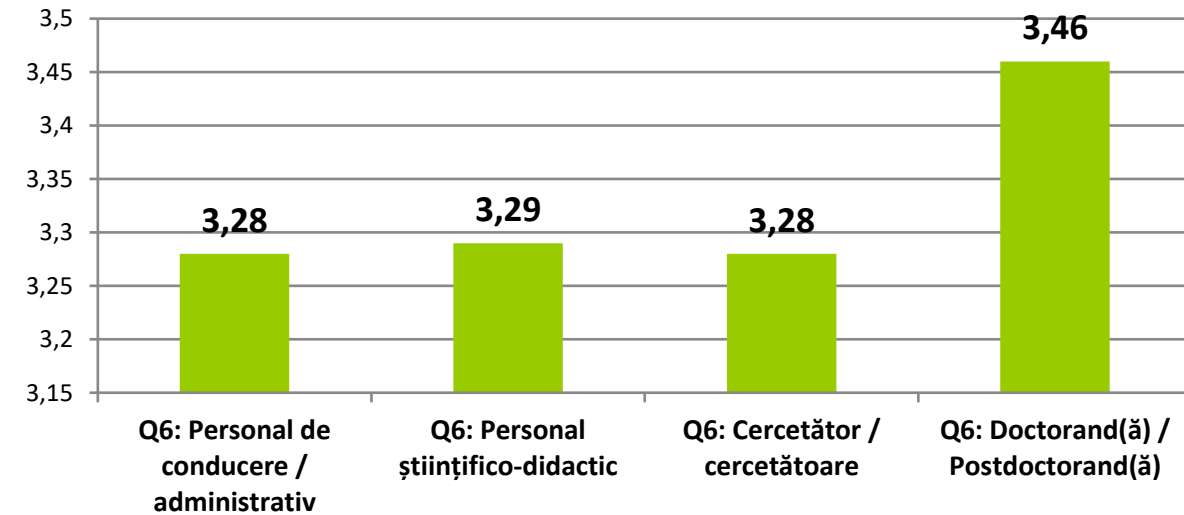

Datele deschise au o influență pozitivă asupra șanselor ca lucrarea mea să fie acceptată într-o revistă de calitate superioară

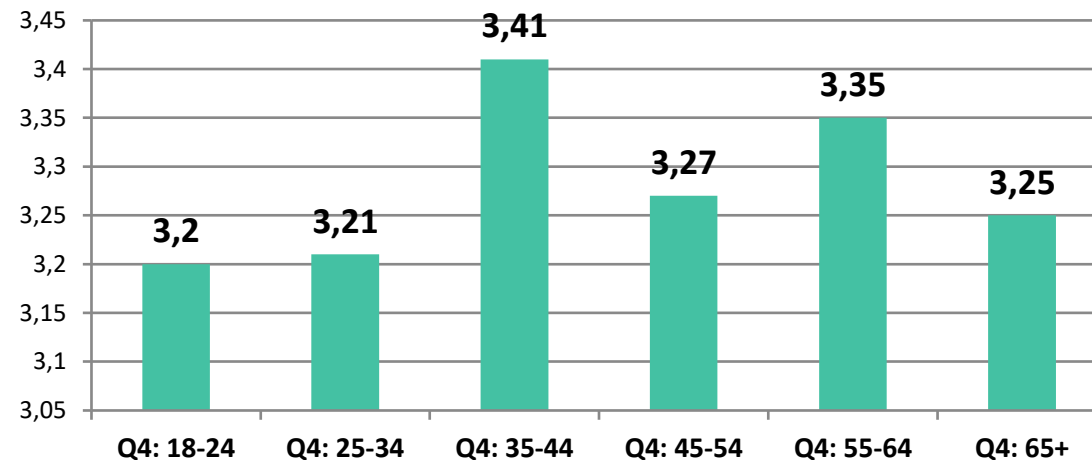
Domeniu științific

Funcție / Poziție

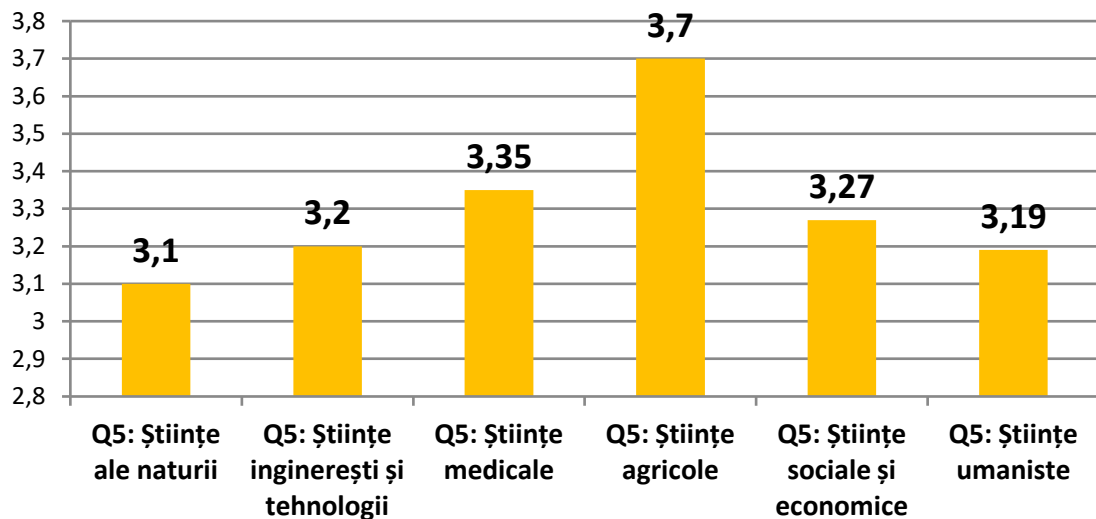

Vârsta

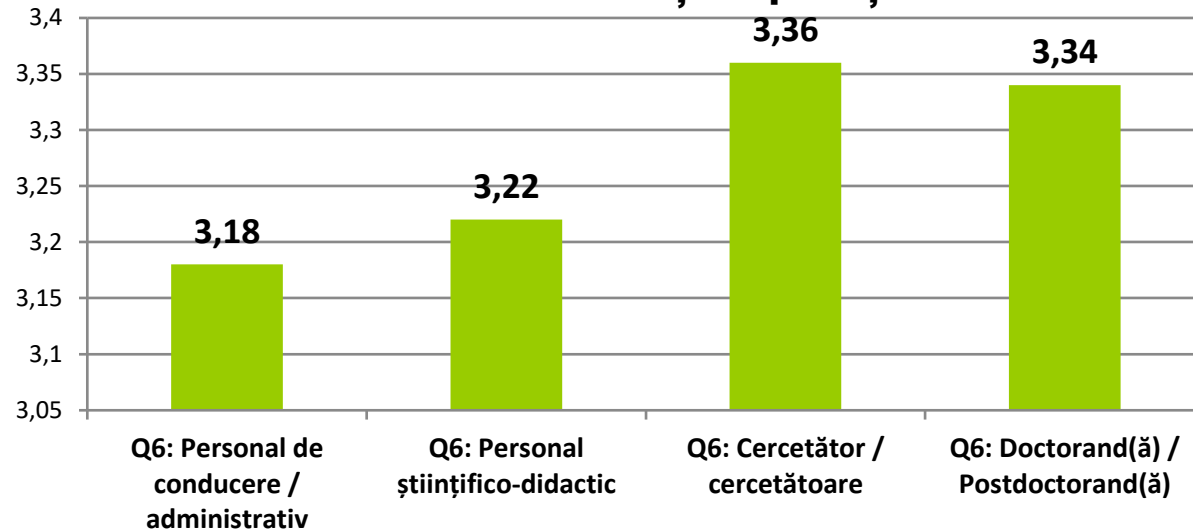

Datele deschise permit altora să facă o evaluare și o verificare îmbunătățită a rezultatelor cercetării mele

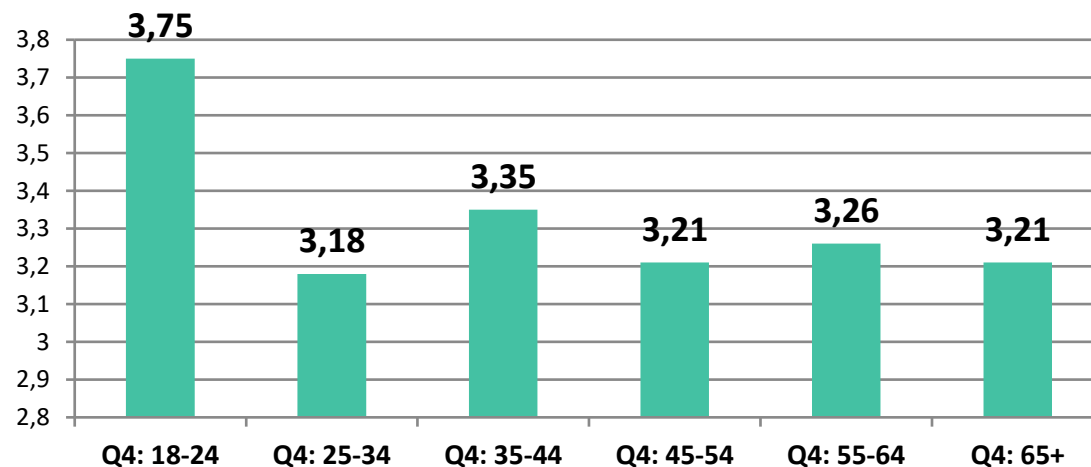
Domeniu științific

Funcție / poziție

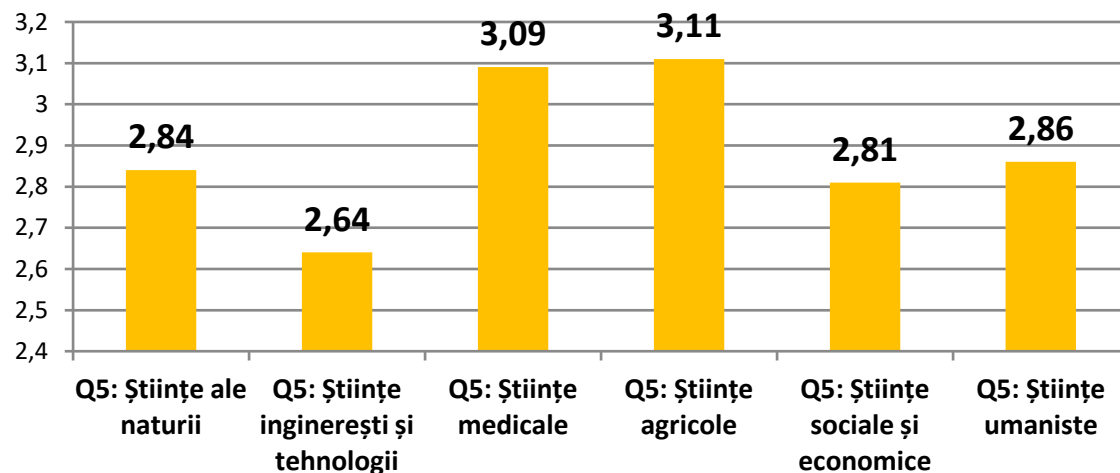

Vârstă

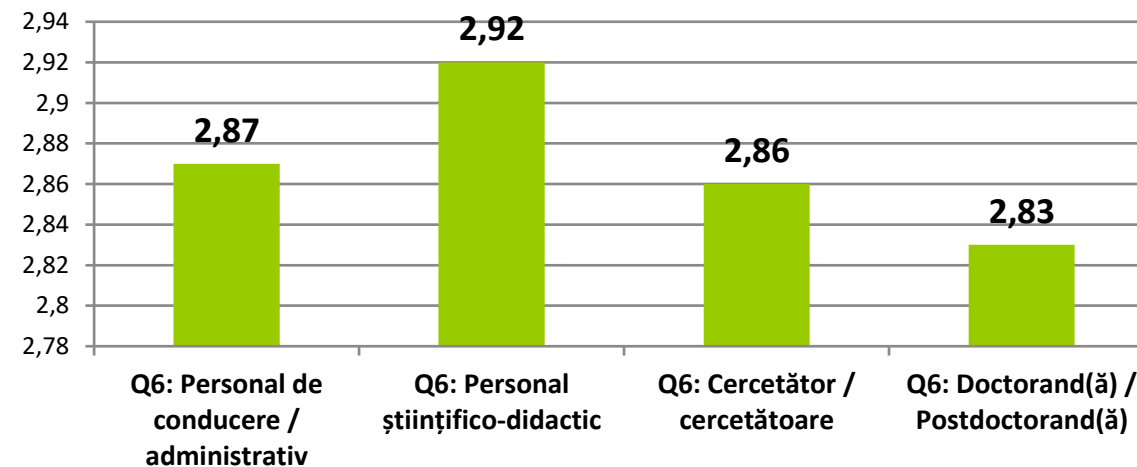

Efortul depus pentru deschiderea datelor de cercetare este prea mare

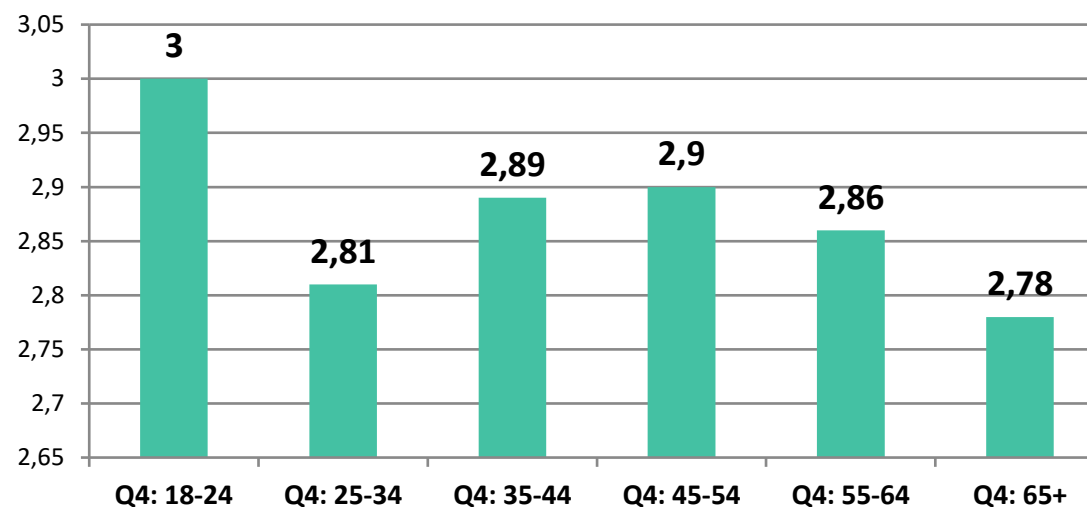
Domenii științifice

Funcție / poziție

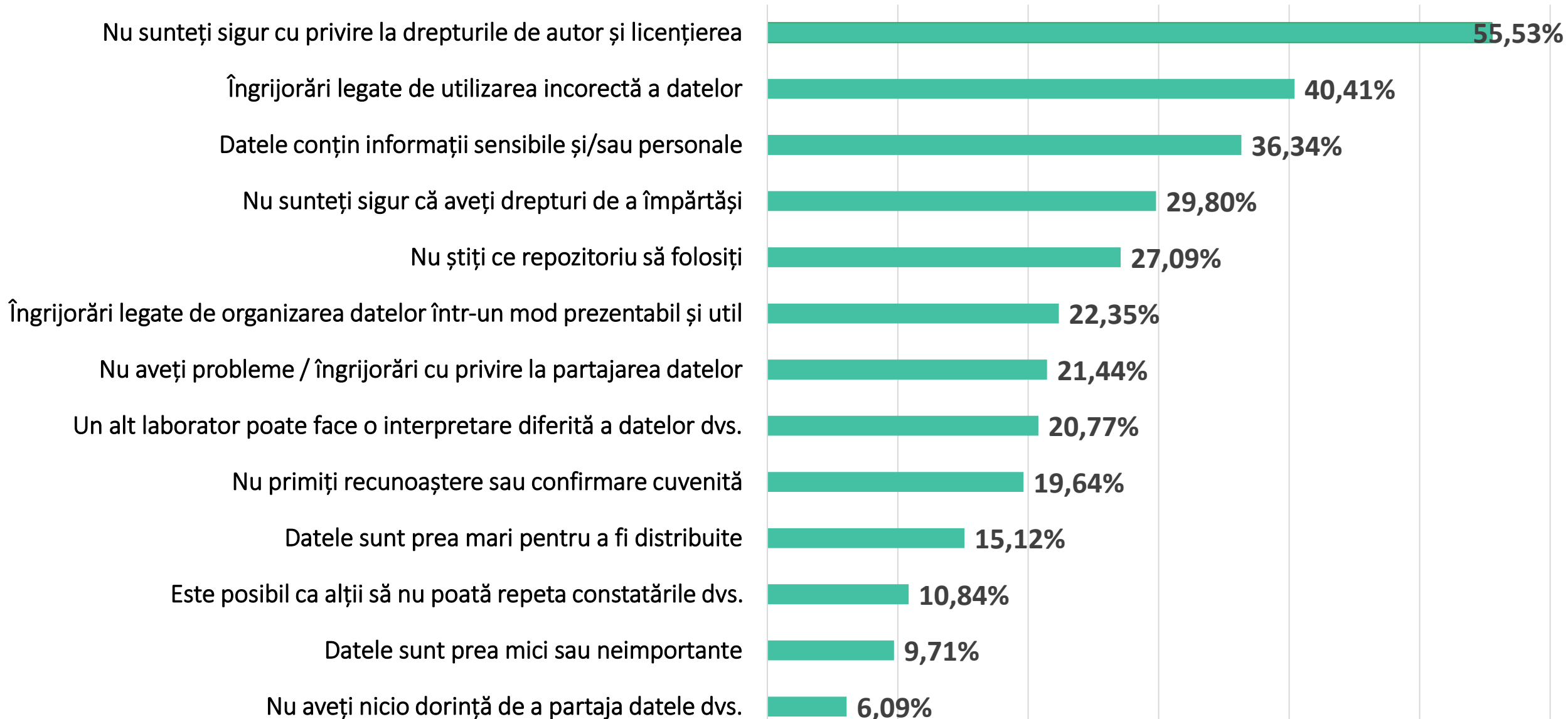

Vârsta

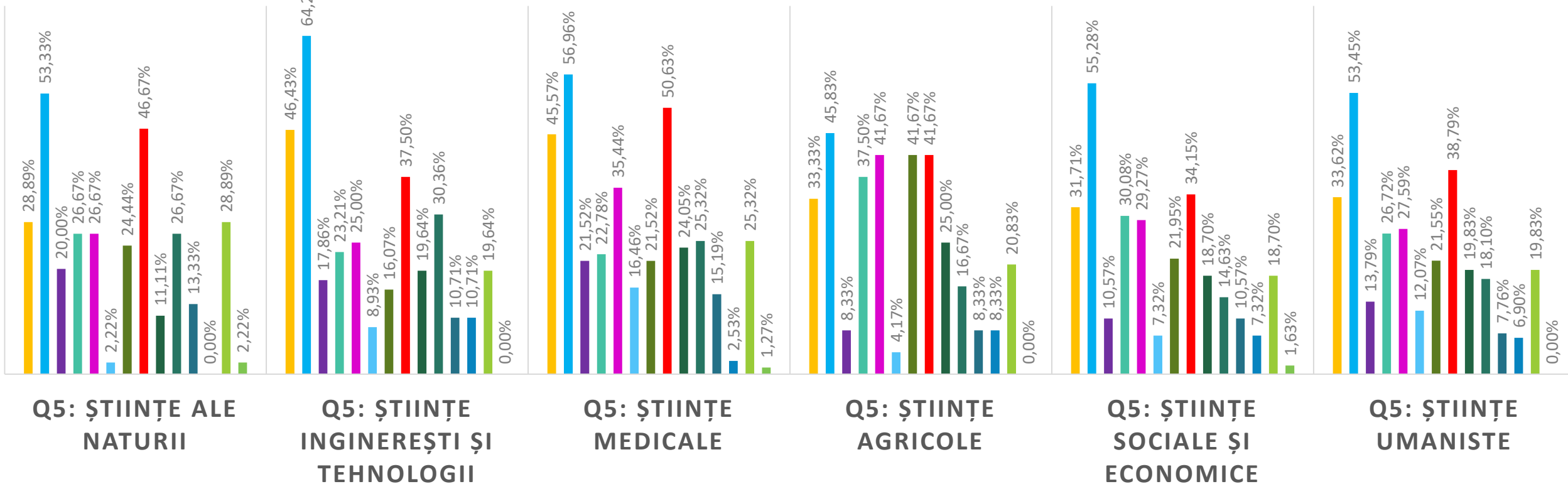

Ce probleme / preocupări (dacă există) aveți referitor la schimbul de date?

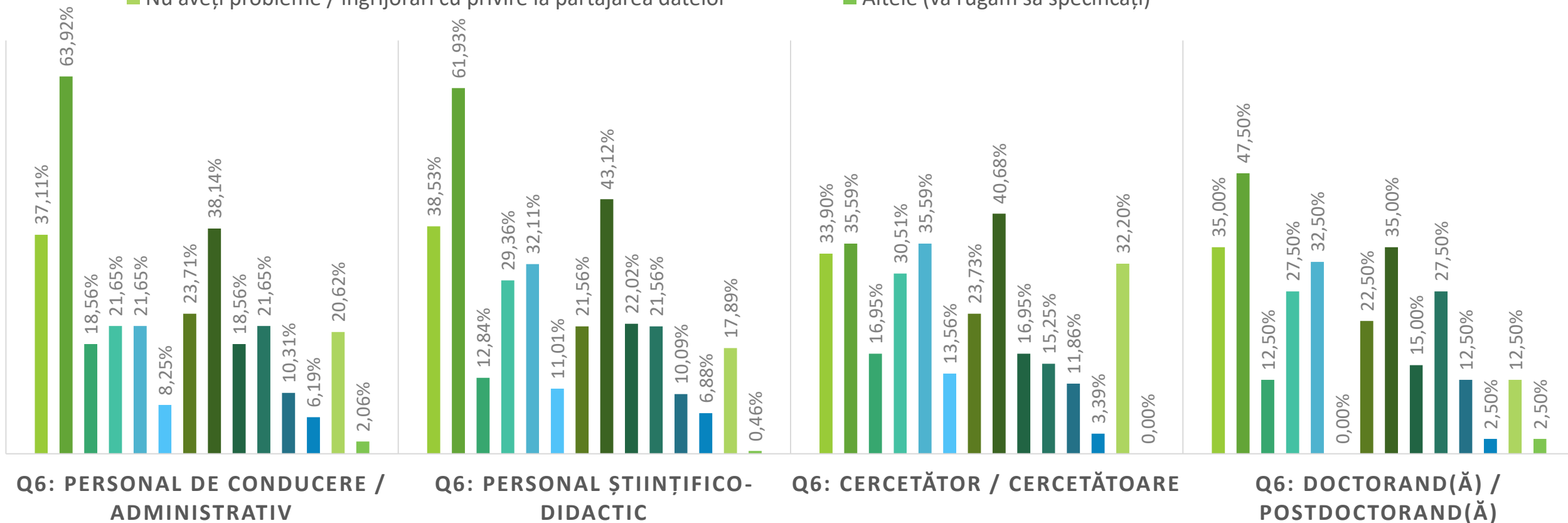
Ce probleme / preocupări (dacă există) aveți referitor la schimbul de date?

- Datele conțin informații sensibile și/sau personale
- Datele sunt prea mari pentru a fi distribuite
- Nu sunteți sigur că aveți drepturi de a împărtăși
- Îngrijorări legate de organizarea datelor într-un mod prezentabil și util
- Nu primiți recunoaștere sau confirmare cuvenită
- Este posibil ca alții să nu poată repeta constatările dvs.
- Nu aveți probleme / îngrijorări cu privire la partajarea datelor
- Nu sunteți sigur cu privire la drepturile de autor și licențierea
- Nu știți ce repozitoriu să folosiți
- Datele sunt prea mici sau neimportante
- Îngrijorări legate de utilizarea incorectă a datelor
- Un alt laborator poate face o interpretare diferită a datelor dvs.
- Nu aveți nicio dorință de a partaja datele dvs.
- Altele (vă rugăm să specificați)

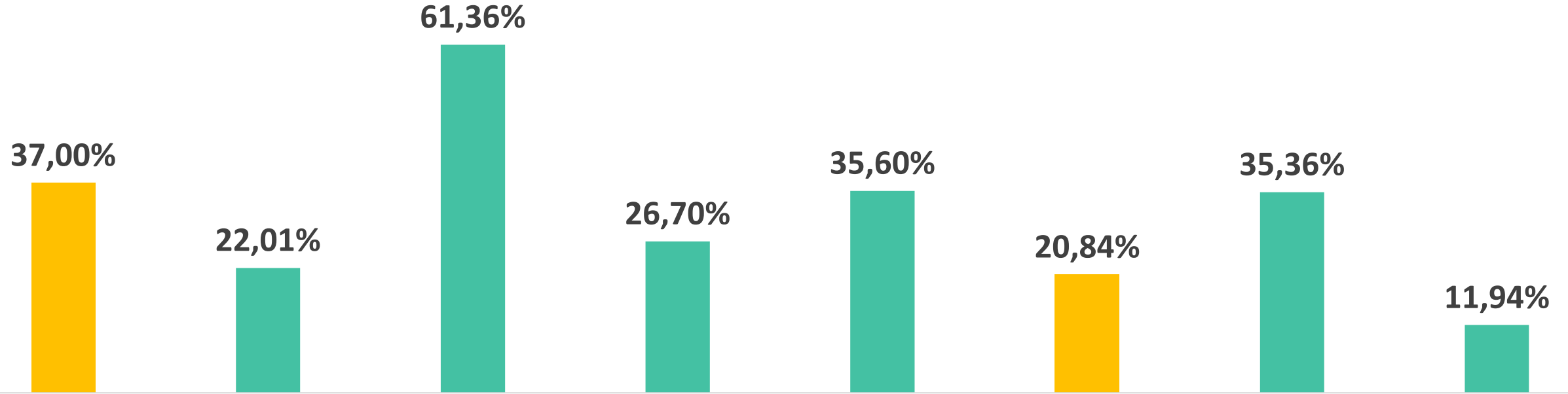

Ce probleme / preocupări (dacă există) aveți referitor la schimbul de date?

- Datele conțin informații sensibile și/sau personale
- Datele sunt prea mari pentru a fi distribuite
- Nu sunteți sigur că aveți drepturi de a împărtăși
- Îngrijorări legate de organizarea datelor într-un mod prezentabil și util
- Nu primiți recunoaștere sau confirmare cuvenită
- Este posibil ca alții să nu poată repeta constatările dvs.
- Nu aveți probleme / îngrijorări cu privire la partajarea datelor
- Nu sunteți sigur cu privire la drepturile de autor și licențierea
- Nu știți ce repository să folosiți
- Datele sunt prea mici sau neimportante
- Îngrijorări legate de utilizarea incorectă a datelor
- Un alt laborator poate face o interpretare diferită a datelor dvs.
- Nu aveți nicio dorință de a partaja datele dvs.
- Altele (vă rugăm să specificați)

Ce fel de instruiți privind Știința Deschisă sunt organizați în instituția dvs.?

Cercetare și gestionarea datelor (stocarea, partajarea datelor, principiile FAIR – „Regăsire, accesibilitate, interoperabilitate și reutilizabilitate”)

Integritatea cercetării (cercetarea pe animale, analiza și interpretarea datelor, cercetarea pe probe umane, bune practici de laborator etc.)

Publicarea și diseminarea cercetărilor (Acces Deschis, preprinturi, peer review)

Colaborarea și crearea de rețele (cum să îmbunătățim colaborarea prin Știința Deschisă)

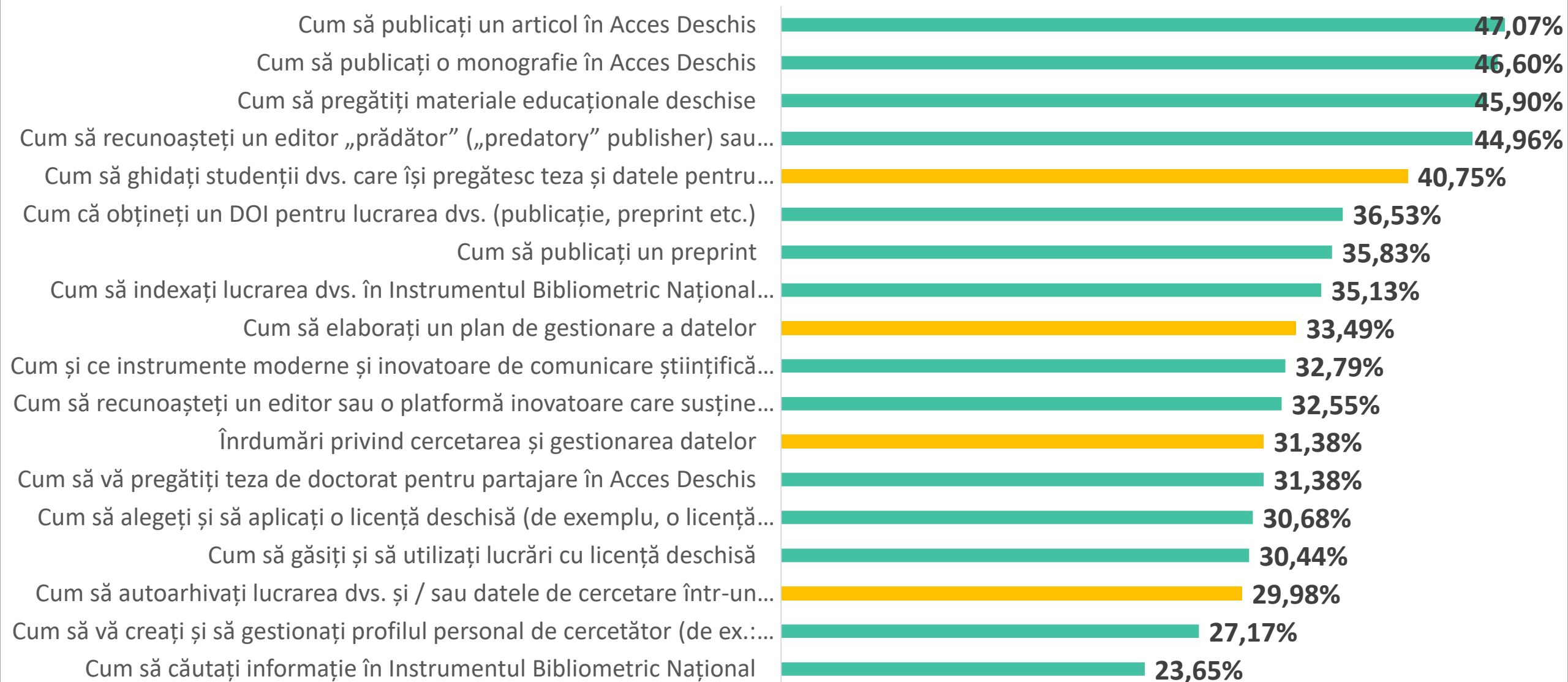
Comunicarea științei către publicul larg (diferite categorii de public, ghiduri practice pentru a începe comunicarea, opțiuni online și offline)

Implicarea publicului larg în cercetare (știința cetățenilor: colectarea datelor, analiza rezultatelor)

Evaluarea proiectelor de cercetare și a cercetătorilor

Evaluarea publică a impactului inițiativelor

Despre care dintre următoarele metode legate de Știința Deschisă ați dori să primiți mai multe informații?

Concluzii

Circa 80% dintre respondenți consideră accesul deschis la datele de cercetare un aspect relevant pentru Știința Deschisă.

Marea majoritate a respondenților (*circa 85% în mediu*) conștientizează beneficiile deschiderii datelor de cercetare, fiind gata să ofere acces la datele de cercetare, doar că au unele îngrijorări / provocări.

Principala provocare în schimbul de date pentru cercetători sunt drepturile de autor și licențierea pentru care s-au pronunțat *55,53%*, urmată de temerea că datele pot fi utilizate incorect și că datele ar putea conține informații sensibile și/sau cu caracter personal.

În topul preferințelor de instruire a cercetătorilor s-a situat necesitatea de a primi îndrumări tehnice cu privire la modul de pregătire a datelor pentru arhivare într-un repository de publicații sau date deschise (*59,95%*).

Recomandări

Promovarea principiilor managementului datelor de cercetare și asigurarea accesului deschis la datele de cercetare din fonduri publice;

Integrarea și implementarea conceptului de Date Deschise în politicile generale de cercetare și inovare, politicile de Știință Deschisă de nivel național și instituțional;

Dezvoltarea la nivel național a infrastructurilor de date, implementarea instrumentelor și platformelor inovative pentru a asigura scalabilitatea și sustenabilitatea inițiativelor de date deschise și depozitarea datelor;

Atenuarea provocărilor / temerilor / problemelor privind utilizarea datelor deschise;

Reducerea riscurilor de pierdere și compromitere a datelor prin îmbunătățirea securității lor și asigurarea confidențialității datelor sensibile;

Formarea formatorilor în managementul datelor de cercetare în scopul de a furniza cursuri, traininguri și alte activități de instruire pentru cercetătorii din diferite domenii.